ΠΑΝΤΙΣΡΑ
αντικαπιταλιστικη • ενημερωση

Μηνύματα απο πλατείες

του **Δημήτρη Γρηγορόπουλου**

Στην Αριστερά, αλλά και ευρύτερα, διεξάγεται μια συζήτηση για την αποτίμηση των λαϊκών συγκεντρώσεων στο Σύνταγμα, σε άλλες πόλεις της χώρας, αλλά και παγκόσμια. Οι συγκεντρώσεις αυτές στην αφετηρία τους και σ' ένα βαθμό, υπήρξαν αυθόρμητες και προϊόν διαδικτυακής πρωτοβουλίας και επικοινωνίας. Η ηγεσία του ΣΥΡΙΖΑ χαιρέτισε τις εκδηλώσεις και δήλωσε αμέτοχη στην οργάνωση. Στην πραγματικότητα, ο ΣΥΡΙΖΑ, και ιδίως η προ κινηματική Αριστερή Πλατφόρμα, ενεργοποιήθηκαν στη διοργάνωσή τους (αυτό ήταν εμφανέστερο στη συγκέντρωση της 15/2), χωρίς να αναιρείται εντελώς και το στοιχείο της αυθόρμητης συμμετοχής. Θετικό γεγονός υπήρξε η πραγματοποίηση λαϊκής συνέλευσης (κατά το πρότυπο των πλατειών), αν και πολύ μικρότερης σε όγκο και διάρκεια. Θετικό στοιχείο είναι και το άπλωμα των κινητοποιήσεων, από ένα εθνικό κέντρο, το Σύνταγμα, σε παγκόσμιο επίπεδο, όπως συνέβη στην Αραβική Άνοιξη και στο κίνημα των πλατειών.

Στους κόλπους της Αριστεράς διατυπώνονται διαφορετικές ή και αντίθετες αντιλήψεις, άρα και στάσεις, απέναντι σ' αυτές τις κινητοποιήσεις. Ο ΣΥΡΙΖΑ, συνεπής στην αντίληψή του για τον υποβοηθητικό ρόλο του κινήματος στην κυβερνητική πλέον πολιτική του, επιχείρησε να χειραγωγήσει το κίνημα στο ρόλο του απλού υποστηρικτή και χειροκροτητή της διαπραγματευτικής του προσπάθειας. Η στάση αυτή ιδιαίτερα την Κυριακή (15/2) προσέλαβε χαρακτήρα ηγεμονισμού (καπελώματος), όταν γνωστό στέλεχος του ΣΥΡΙΖΑ, που καθοδηγούσε τις μικροφωνικές δεν έδινε το λόγο σ' αγωνιστές της ΑΝΤΑΡΣΥΑ και του ΝΑΡ, με πρόσχημα το ακομμάτιστο της κινητοποίησης, ενώ απ' την άλλη ήταν ακατάσχετο το υμνολόγιο υπέρ της κυβέρνησης. Το ΚΚΕ, όπως και στις πλατείες, εμμένοντας απαρέγκλιτα στον σεχταρισμό, αντιμετώπισε αρνητικά και εχθρικά τις κινητοποιήσεις και τις υποβίβασε σε απλό χειροκροτητή της κυβέρνησης. Ο Ριζοσπάστης μάλιστα με άθλιο δημοσίευμα (11/2) έψελε την ΑΝΤΑΡΣΥΑ για τη συμμετοχή της στις κινητοποιήσεις, επειδή δήθεν επιχειρεί να καλλιεργήσει αυταπάτες στο λαό και κινείται σε μια λογική διόρθωσης του ΣΥΡΙΖΑ απ' τ' αριστερά.

Στην ΑΝΤΑΡΣΥΑ, παρά τις αντιφάσεις, ηγεμόνευσε η γραμμή της συμμετοχής στις λαϊκές κινητοποιήσεις με διακριτή ιδεολογικοπολιτική ταυτότητα, που συνοψιζόταν στο αίτημα της διαγραφής του χρέους, της ρήξης και εξόδου απ' την ΕΕ. Το Γραφείο Τύπου της ΑΝΤΑΡΣΥΑ έδωσε αποστομωτική απάντηση στη λάσπη του Ριζοσπάστη: «Η ΑΝΤΑΡΣΥΑ, μαζί με κάθε συλλογικότητα και αγωνιστή που φιλοδοξεί και παλεύει για την ανατροπή, αναγνωρίζει τη δυνατότητα ρήξης με τον καπιταλισμό, τα συμφέροντα και τους μηχανισμούς του, θα βρίσκεται πάντα εκεί όπου μπορούν να αλλάζουν οι συσχετισμοί, εκεί όπου χτυπάει η καρδιά της αμφισβήτησης του κυρίαρχου λόγου και των επιλογών του κεφαλαίου» (13/2).

Κυρίαρχο στοιχείο στις κινητοποιήσεις αποτελεί η μαζικότητα, η επέκτασή τους και κυρίως η συγκρουσιακή προς την ΕΕ διάθεση των μαζών. Η διάθεση βέβαια αυτή είναι ημιτελής, αντιφατική, θυμική (το πληγωμένο ελληνικό φιλότιμο). Είναι αλήθεια ότι διαμεσοβείται απ' τη διαπραγματευτική πολιτική του ΣΥΡΙΖΑ, απ' την οποία όμως οι μάζες προσδοκούν ότι δεν θα ενδώσει στις υπερφίαλες αξιώσεις των Βρυξελλών. Αντικειμενική όμως και όχι διαμεσολαβημένη αιτία αυτής της στάσης αποτελεί η αντίθεση στην ασκούμενη πολιτική, την οποία ασφαλώς χρεώνει και στην ΕΕ. Το ότι ευρύτερες μάζες στη χώρα μας (65%) τάσσονται υπέρ της παραμονής στην ΕΕ και το ευρώ δεν υποδηλώνει την απουσία κριτικής στάσης και αντίθεσης στην ΕΕ, αλλά είναι προϊόν της τρομολαγνείας που συστηματικά καλλιεργούν τα συστημικά κόμματα και την οποία επισφραγίζει και ο ΣΥΡΙΖΑ με την πρόταση μιας εναλλακτικής πολιτικής, η οποία δεν θα διακυβεύει τη θέση της χώρας στην ΕΕ. Αυτοί που πρεσβεύουν ότι είναι απαρασάλευτη η προσήλωση του λαού μας στην ΕΕ, συμπεριλαμβανομένου και του Τσίπρα, που προεκλογικά χαρακτήρισε περίπου παρανοϊκούς όσους τάσσονται υπέρ της εξόδου απ' την Ευρωζώνη και την ΕΕ, διαψεύδονται απ' τη συγκρουσιακή διάθεση προς την ΕΕ, που επιδεικνύει ο λαός στις κινητοποιήσεις του. Αξιοσημείωτο και ενθαρρυντικό είναι το γεγονός ότι άρκεσε απλώς η στοιχειώδης διαπραγμάτευση του ΣΥΡΙΖΑ, για να υποστεί ρήγμα η φιλοΕΕ κρούστα και να αναδυθεί η συγκρουσιακή κατά της ΕΕ διάθεση των μαζών. Και πιο σημαντικό είναι ότι η συγκρουσιακή διάθεση και ο μετασχηματισμός της σε αγωνιστικές κινητοποιήσεις διαμορφώθηκε σε αντίθεση με την πολιτική των καθεστωτικών κομμάτων. Με την εθελοδουλία και τον γραικυλισμό της ΝΔ και των ενδιαμέσων κομμάτων που υποστηρίζουν την κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ – ΑΝΕΛ με τον όρο της συμμόρφωσης στις επιταγές του ιερατείου των Βρυξελλών, ενώ αδιαπραγμάτευτη είναι και κατά τον ΣΥΡΙΖΑ η θέση της χώρας στο ιμπεριαλιστικό πλαίσιο (ΕΕ, ΝΑΤΟ) παρά τη φαινομενική διαπραγματευτική αδιαλλαξία του.

Δεν μπορεί κανείς να αγνοεί τα όρια και τις αντιφάσεις των μαζών που κινητοποιούνται – κυρίως την αντίφαση της συγκρουσιακής διάθεσής τους, απ' τη μια, και της αυταπάτης απ' την άλλη, ότι ο ΣΥΡΙΖΑ εκφράζει αλλά και υλοποιεί αυτή τη διάθεση. Ωστόσο, το γεγονός ότι

η διάθεση σύγκρουσης με την ΕΕ, έστω και ηγεμονευόμενη απ' τον ΣΥΡΙΖΑ, εμφανίστηκε σε συνθήκες καταλυτικής κυριαρχίας των καθεστωτικών πολιτικών (ιδίως μετά την προσχώρηση και του ΣΥΡΙΖΑ σ' αυτές), πείθει ότι η συνείδηση αυτών των μαζών, που αυξάνονται αλματικά στη σημερινή συγκυρία, θα μπορούσε να μετασχηματιστεί από αυθόρμητη σε χειραφετητική συνείδηση, με τη δυναμική, ενωτική (με τις αντιθέσεις τους) παρέμβαση των αντισυστημικών πολιτικών πρωτοποριών. Δυστυχώς, για μια ακόμη φορά (όπως το 2011-12) η Αριστερά στην πλειοψηφία της δεν ανταποκρίνεται στο κάλεσμα των καιρών και δεν παρεμβαίνει αποτελεσματικά στις μάζες, όπου χτυπάει η καρδιά της αμφισβήτησης της κυρίαρχης πολιτικής και όπου μπορεί ν' αλλάξει ο συσχετισμός υπέρ της ανατροπής του κεφαλαίου.

Το ΚΚΕ με τον αποστεωμένο σεχταρισμό του που οδηγεί στην αποχή από αγώνες που δεν ελέγχει, μένει και σήμερα εκτός των λαϊκών κινητοποιήσεων, αλλά και τις απαξιώνει. Οι συσχετισμοί όμως κατ' εξοχήν αλλάζουν με την πολιτική παρέμβαση σε δυνάμεις αγωνιζόμενες αλλά με αντιφάσεις και ταλαντεύσεις. Αν το ΚΚΕ συμμετείχε στις λαϊκές κινητοποιήσεις με τις μαζικά κινητοποιούμενες δυνάμεις του μαζί με άλλες αντισυστημικές δυνάμεις, θα μπορούσε να συμβάλει στην αγωνιστική ανάπτυξη της συνείδησης των μαζών. Η Αριστερή Πλατφόρμα του ΣΥΡΙΖΑ παγιδευμένη στη μέγγενη της διακυβέρνησης (με υπουργοποιημένη την ηγεσία της) θα μπορούσε να δώσει συνειδησιακή ώθηση στις φιλοσυριζαϊκές μάζες, όχι με την προβολή κάποιας επαναστατικής πλατφόρμας, αλλά με την επίκληση απλώς της θέσης του συνεδρίου και του προγράμματος του ΣΥΡΙΖΑ «καμιά θυσία για το ευρώ» που θα αύξανε και την επιρροή της σ' αυτές τις μάζες.

Η ΑΝΤΑΡΣΥΑ, παρά τις ορισμένες διαφοροποιήσεις στις γραμμές της, χάραξε σωστή και ισορροπημένη πολιτική συμμετοχής στις κινητοποιήσεις με σαφώς όμως διακριτή τοποθέτηση υπέρ της διαγραφής του χρέους, της ρήξης και εξόδου απ' την ΕΕ. Σε τέτοιες όμως απαιτητικές εκδηλώσεις η ΑΝΤΑΡΣΥΑ θα έχει πιο γόνιμα αποτελέσματα, αν κατορθώσει να συμμετέχει με πανστρατιά δυνάμεων.

Το διευθυντήριο της ΕΕ δεν επιδιώκει απλώς να επιβάλει τη βούλησή του στη διαπραγμάτευση με τον ΣΥΡΙΖΑ, αλλά επιχειρεί να τον ταπεινώσει με την άνευ όρων υποταγή, ώστε να μην αποτελέσει κακό παράδειγμα για άλλες δυνάμεις στην ΕΕ. Αυτή η στάση επιβεβαιώνει τη θέση του ΝΑΡ ότι όχι μόνον δεν μεταρρυθμίζεται η ΕΕ, αλλά ούτε στοιχειώδεις στόχοι δεν είναι δυνατόν να κατακτηθούν, αν δεν συνάδουν πλήρως με την κυρίαρχη πολιτική της ΕΕ. Απεναντίας, η αδιάλλακτη εμμονή της ΕΕ για την επιβολή αυστηρής λιτότητας στη χώρα μας, δεν επιβεβαιώνει απλώς, αλλά καθιστά αναγκαία και ρεαλιστική την έξοδο απ' την ΕΕ.

Μάλιστα, όσον αφορά το συσχετισμό δυνάμεων, η αγωνιστική διαφοροποίηση μαζών κατά της ΕΕ, παρά τις αντιφάσεις της, αποδεικνύει ότι σε εκρηκτικές στιγμές της κίνησης των αντιθέσεων και της ταξικής πάλης είναι δυνατόν να συγκεντρωθούν με ταχείς ρυθμούς οι απαιτούμενες κοινωνικές και πολιτικές δυνάμεις για την έξοδο απ' την ΕΕ και την πραγματοποίηση άλλων ριζικών αλλαγών. Αυτή η δυνατότητα αποδεικνύει την ανεδαφικότητα μιας γραμμικής βαθμιαίας αντίληψης που ενδημεί και στην Αριστερά και θεωρεί μαξιμαλιστικό στόχο την έξοδο απ' την ΕΕ, μεταθέτοντάς την στο αόριστο μέλλον, αφού απαραίτητα θα προηγηθούν «ρήξεις» που αναπόφευκτα θα θέσουν στο μέλλον και ζήτημα εξόδου απ' την ΕΕ…

Η μεταφυσική απολυτοποίηση της βαθμιαίας εξέλιξης και η παραγνώριση των εκρηκτικών στιγμών της (όχι απαραίτητα του μεγέθους και της έντασης της επαναστατικής κατάστασης) στις οποίες αυξάνεται ανισόμετρα η ανάπτυξη και ριζοσπαστικοποίηση της συνείδησης και των αγώνων, δεν έχει μόνο γνωσιολογική σημασία, αλλά και πολιτική, αφού η μη διάγνωση εκρηκτικών στιγμών αποκλείει και την πολιτική αξιοποίησή τους. Τέτοια φαινόμενα έντονης ανάπτυξης συνειδήσεων και αγώνων (με ανεπάρκειες και αντιφάσεις) εμφανίστηκαν το 2011-12 και σε μικρότερο βαθμό στις σημερινές κινητοποιήσεις.

Δημοσιεύτηκε στο ΠΡΙΝ στις 22 Φλεβάρη 2015